

Struktura malé skupiny

Vztahy, role, status, normy

Skupina a příbuzné pojmy

Co je to **skupina** v pojetí sociální psychologie?

- ▶ Znaky:
 - percepce, motivace, cíl, organizace, vzájemný vliv
- ▶ Seskupení, **agregát**
- ▶ Vznik skupiny
 - rozvinutí interakcí mezi přítomnými, které přetrvá až do vzniku dalších skupinových fenoménů
- ▶ **Sociální kategorie**
 - množina lidí se společnými znaky

Výzkum skupiny

- ▶ Struktura – Koheze, status, pozice, role normy,...
- ▶ Kompozice (složení)
- ▶ Velikost skupiny
- ▶ Vztahy uvnitř skupiny
- ▶ Vztahy mezi skupinami

Kompozice (složení) skupiny

- ▶ Složení skupiny z hlediska znaků jako věk, pohlaví, vlastnosti osob
- ▶ Pomáhá nám vytvořit představu o skupině a vyvodit důsledky o její činnosti
 - Charakteristiky členů určují jejich chování ve skupině
 - Osobní charakteristiky se mohou kombinovat s typickým skupinovým chováním

Velikost skupiny

- ▶ Jaké výhody plynou z větší skupiny?
- ▶ Jaké nevýhody plynou z větší skupiny?

Struktura skupiny

- ▶ Diferenciace členů → skupinová struktura
 - Systém vztahů mezi diferencovanými členy
 - Diferenciace dle respektu, vlivu, oblíbenosti, výšky, váhy, aj. → rozvrstvení členů
- ▶ **STATUS**
 - Zařazení do hierarchie skupiny podle prestiže
- ▶ **POZICE**
 - Je dána obsahem – plnění nějaké funkce
- ▶ **SOCIÁLNÍ ROLE**
 - Očekávané chování u člověka na dané pozici
- ▶ **SOCIÁLNÍ NORMY**
 - Obecná pravidla chování všech členů (popř. pro většinu pozic)
- ▶ **STABILITA**
 - Statutový a rolový systém je relativně stabilní, nezávislý na jednotlivých členech

Vývoj skupiny

- ▶ **Vznik** → základy budoucí struktury
- ▶ **Formování**
 - Seznámení mezi sebou i s úkoly
- ▶ **Bouření**
 - Konflikty, silná emocionalita
- ▶ **Normování**
 - Překonávání konfliktů, soudržnost, domluva na pravidlech skupinového chování, společné hodnoty a rolová očekávání
- ▶ **Optimální výkon**

- Chování dle role, produktivní řešení problémů a skupinových úkolů, spolupráce na společných cílech, stabilita vztahů
- ▶ **Ukončení**
 - Uvolnění ze sociálně-emocionálních vazeb a ze skupinových aktivit
- ▶ Délka **trvání** etap je variabilní, ale zůstává zachovaný jejich **sled**
- ▶ **Regresní průběh** – vždy jen do nejbližší nižší etapy (sled zůstává zachován)

Opakování

- ▶ Splňujete (vy, studenti 1. ročníku) kritéria pro skupinu, nebo jste agregátem?
 - Popř.: Které skupinové jevy, o kterých jsme mluvili, na sobě rozeznáváte?
 - Podílel se na jejich vzniku nějak seznamovací pobyt na zač. roku? A jak?
- ▶ Uveďte příklad, ve kterém byste byli sociální kategorií
- ▶ Jak by u třídního kolektivu mohly vypadat poslední dvě vývojové fáze skupiny?